

DE AVONDBODE,

ABONNEMENT

AAN HET BUREAU VAN HET BLAD,
Warmoesstraat, N°. 208.

Bij alle boekhandelaars en Postkantoren van het Rijk.

Brieven, Gelden, enz., moeten franco
worden ingezonden.

ALGEMEEN NIEUWSBLAD

PRIJZEN

VOOR 3 MAANDEN,

te Amsterdam.....	fl. 1.75.
en Buitensmeden franco.....	25.
Advertentien.....	55.
Elken regel meer.....	25.
REGEL voor elke advertentie en herhaling....	55.

voor Staatkunde, Handel, Nijverheid, Landbouw, Kunsten en Welenschappen.

NEDERLANDEN.

AMSTERDAM 25 Julij. Heden is, in de Nennonieten kerk, alhier de vijf-entwintigste bijeenkomst van het Nederlandsche Bijbelgenootschap gehouden, waartoe uit alle steden van ons Vaderland vele achtenswaardige bijbel- en godsdienstvrienden waren bijeengekomen. De vergadering werd geopend door eene hartelijke toespraak van den voorzitter Z. Exc. den minister van Staat A. van Gennep. Het rapport der beide secretarissen werd met blijkbaar belangstelling aangehoord. Het geheel der uitgedeelde bijbels, door de zorgen van het genootschap, bedraagt tot dus verre het aanzienlijk getal van 204,330 exemplaren. De staat der geldmiddelen levert eene verblijdende uitkomst op. Aan den heer Ebeling, die in moeilijke omstandigheden het genootschap zoo gewichtige diensten heeft bewezen, is bij zijn aftreden uit zijne belangrijke betrekking, de meest verdiende dank te beont geboden. Plechtig zullen de Afgevaardigden ter dezer vergadering het vijf en twintigjarig bestaan van dit genootschap vieren, en men mag de geronde hoop voeden, dat de genomen en nog te nemen maatregelen, om de belangstelling van het Nederlandsche volk in deze gewichtige instelling levendig te houden en op te wekken, met den besten uitslag zullen bekroond worden.

In de openbare vergadering der 3de klasse van het Koninklijk Nederlandsche Instituut, welke op dinsdag den 27 Augustus aanstaanden alhier wordt gehouden, zal, naar men verneemt, als spreker optreden de heer J. Heringa Elizaz., hoogleraar te Utrecht.

Door Z. M. is de kapitein, dienende bij het bataillon jagers n°. 27 te Suriname, G. van den Heuvel, bevorderd tot den rang van majoor, en aan hem in dien rang pensioen verleend.

Bij het wapen der artillerie in Oost-Indië zijn benoemd, de sergeanten titulair van het 1ste bataillon veldartillerie, A. Netscher, en van het bataillon veldartillerie schutterij, F. C. von Schobertz.

Z. M. heeft autorisatie verleend tot bestrating van den grooten weg der 1ste klasse n°. 1, tusschen Amsterdam en Naarden.

De minister van Binnenlandsche zaken is gemagtigd tot de aanbesteding van het herstellen van 's lands sluizen, bruggen, duikers, peilschalen en andere voorwerpen, behoorende tot den waterstaat in Gelderland.

Ook is het Departement der Marine gemagtigd, om de aan de Willemstad sedert jaren bestaande oude en gebrekkige versterking te doen verbeteren.

Part. Corresp. 's GRAVENHAGE 24 Julij. Men verneemt, dat Z. K. H. prins Frederik der Nederlanden eersdags naar Töplitz vertrekt.

Z. Exc. de minister van Buitenlandsche zaken is heden van hier naar Duitsland vertrokken.

's GRAVENHAGE 24 Julij. Z. K. H. prins Alexander, tweede zoon van Z. K. H. den prins van Oranje, is in den nacht van gisteren uit deze residentie naar St. Petersburg op reis gegaan.

HH. KK. HH. de Erfsprins en Erfprinses van Oranje hebben met welwillendheid de uitnodiging van de 's Gravenhaagse Afdeeling der Maatschappij van Toonkunde aangenomen, en zullen bij gevolg het muziekfeest, dat door deze Afdeeling op aanstaanden Vrijdag, ter eere van de Doorluchtige Jong-gehuwden, in de Lutherische kerk alhier, zal worden gegeven, met hunne hooge tegenwoordigheid vereeren.

Voor eenige dagen heeft Z. K. H. prins Frederik der Nederlanden een afscheids-di-er regeven aan de hoofdambtenaren, zoo burgerlijke als militaire, bij het departement van Oorlog werkzaam, waarbij ook de militaire intendanten tot en met den rang van majoor zijn tegenwoordig geweest. Hoogstdezelve heeft aan tafel allen in gevoelvulke bewoordingen toegesproken.

ROTTERDAM 24 Julij. Heden is ter werf van den scheepsbouwmeester Jan Otto, te Krimpen aan den IJssel, te water gelaten het schip *Straat Ruly*, groot 500 lasten, gebouwd voor rekening van de heeren Gebroeders Hendriks en Co., te Amsterdam, en daarna de kiel gelegd van het schip *Erfsprinses van Oranje*, groot 400 lasten, hetwelk zal worden gebouwd voor de rederij onder directie van den heer J. R. Veder, te Rotterdam.

Part. Corresp. SCHIEDAM 24 Julij. Gisteren heeft Z. H. baron van Vrijkersloot, heer van Schalkwijk, bisschop van Curium, het voornemen in de

R. K. kerken van Vlaardingen en van Kethel toegediend. Heden heeft deze godsdienstige plegtigheid ook in deze stad plaats gehad.

Part. Corresp. NIJMEGEN 24 Julij. Heden morgen is alhier binnengekomen een detachement der 13 afd., sterk 200 man, onder de bevelen van den kapl. de Jong, komende van Maastricht en gaande naar Arnhem.

Het is voor de ingezetenen van Nijmegen eene blijde tijding, temogen vernemen, dat Z. Exc. de luitenant-generaal Hoven, na het nederleggen zijner functien als krijgsmans en opperbevelhebber dezer vesting, in deze stad zijn verblijf zal blijven vestigen. De onbepaalde achtung en liefde, die men dezen braven krijgsmans toedraagt, voor het behartigen der belangen van Nijmegens burgerij, gedurende de acht jaren, dat Z. Exc. alhier het commando heeft gevoerd, is groot. Zijne weldadigheid jegens de noodlijdenden, zijn belanglooze ijver, om, naar vernemen, den burger nuttig te zijn, zullen Z. Exc. bij de ingezetenen dezer stad in een diepbaar aandenken doen blijven.

MAASTRICHT 22 Julij. Onder de verschillende benoemingen, door de Koninklijke commissarissen alhier gedaan, merkt men op die hij het vak der belastingen, van de heeren Montfoort, te Thorn; Bouman, te Ittervoort; Ch. van Aken, te Meerssen; Hackstein, te Loch; de Boy, te Bookholtz; Loisel, te Eysden; Römer, te Nijswiller; en Jaussen, te Vaels.

ROERMONDE 21 Julij. Bij publicatie van de Koninklijke commissarissen is bevolen, dat de Nederlandsche verordeningen op het zegel met den 1 Augustus alhier in werking zullen komen.

BELGIË.

BRUSSEL 24 Julij. De heer P. de Latouche, grattachteerd aan de Belgische legatie bij het Hof van Madrid, is dezen nacht alhier aangekomen, met dépêches voor den minister van Buitenlandsche zaken, inhoudende, naar men zegt, het tusschen Spanje en België gesloten handeltractaat.

FRANKRIJK.

PARIS 23 Julij. De openbare aandacht alhier is bijkans uitsluitend gevestigd op de even onverwachte als oorlogzuchtige wending, die de gebeurtenissen in het Oosten genomen hebben, en op de gevolgen, welke daaruit voor de onderlinge betrekkingen tusschen de beide grootmoedigen kunnen voortvloeijen. Nadere bijzonderheden omtrent de te Nezig geleverden veldslag zijn nog niet bekend. Eerst morgen of overmorgen verwacht men dezelve over Marseille. Intusschen ontbrekt het niet aan allerlei geruchten. Onder anderen zegt men, dat Ibrahim-Pacha 25 000 krijgsgevangenen zoude gemaakt hebben; doch dit is blijkbaar overtroven, te meer, daar de wateren van den Eufrat in dit jaargetijde zeer laag zijn, en alzoo den terugtocht voor het Turksche leger gemakkelijk hebben gemaakt. De omstandigheid, dat Hafiz-Pacha zijne artillerie niet heeft kunnen redden, wordt daardoor verklaard. Dat Nezig aan den voet der gebergten tusschen Bir en Ain-Tab ligt. Overigens zoude Ibrahim-Pacha het voornemen hebben, om Orfa en Diarbekir, die zich beide buiten de grenzen van het pachalik van Syrië bevinden, door zijne voorhoede te doen bezetten. Orfa is gelegen 15 mijlen en Diarbekir 40 mijlen van Bir, aan deze zijde van den Eufrat, en dus op Turksch grondgebied. Alles schijnt echter aan te duiden, dat de Egyptenaars niet verder zullen voortrukken dan deze laatste stad, die eene zeer gewichtige stelling oplevert en de beide oevers van de Tigris beheerscht. Ook wordt het voor waarschijnlijk gehouden, dat de gevolmagtigden zich aldaar zullen vereenigen, om over de vredesvoorwaarden te onderhandelen. Wat Ibrahim-Pacha betreft, deze veldheer is te Ain-Tab gebleven, en velen gelooven, dat deze wezenlijke of voorgewende gematigdheid in de overwinning hem voorzeker de goedkeuring der Europeesche diplomatie zal doen verwerven; vooral, omdat, zoo als de gewone correspondentie zich uitdrukt, het kanon van Nezig eene verklaring van onafhankelijkheid is, die op dit oogenblik moeilijk zal kunnen betwist worden, en tevens schijnt na zich te zullen slepen het erfelijk bezit der vier pachaliken. Men geloof echter, dat de Fransche en Engelsche vlooten nabij genoeg zijn bij het tooneel van den oorlog, om Ibrahim, des noods, te beletten zijne overwinning verder door te zetten, indien hij daartoe mogt willen besluiten. Te Toulon wordt ook drok gesproken van het bijeenbrengen van een reserve-

escader, waardoor het crediet van 10 millioen francs tot uitbreiding der Fransche zeemagt in de Levant wel geheel zal versloroden worden. Het bevel over dit escader zoude aan den schout bij nacht de la Susse worden opgedragen, die zijne vlag van de *Montebello* zou doen waaijen. Dien ten gevolge zal de Fransche vloot in de Middellandsche zee bedragen zes linijschepen, twee fregatten, twee corvetten, drie brikken en eene stoonboot, te zamen veertien zeilen, terwijl ter reede van Toulon voorloopig zonden blijven 3 linijschepen, 3 fregatten en 5 lichte vaartuigen, te zamen 11 zeilen. Op dit oogenblik bevinden zich bij Kaap Baba en te Onrac, de schepen van den Oostenrijkschen vlootvoogd Bandieri daarbij gerekend, 14 Engelsche en Fransche linijschepen, 5 fregatten en 12 lichte vaartuigen, welke 31 zeilen eene zeemagt daartellen, sterk genoeg, om aan de Turksche vloot alles voor te schrijven, wat noodig mogt worden, om verdere botsingen in het Oosten te voorkomen.

Eindelijk zegt een brief uit St. Petersburg nog, dat men aldaar het vertrek naar Weenen te gemoet ziet van den graaf van Nesselrode, onmiddellijk na de voltrekking van het huwelijk der grootvorstin Maria, met den hertog van Leuchtenberg; welk vertrek, naar men wil, met de onderhandelingen betrekkelijk de Oostersche aangelegenheden in verband zoude staan.

Nopens den veldslag van Nezig, leest men in het Parijsche dagblad *La Presse* de navolgende opmerkingen:

« Mehemed-Ali wordt inderdaad door het lot begunstigd. Bijkans in dezelfde week ziet hij, onder de jaren gebukt, zijnen veel jongeren mededinger verdwijnen en tevens het leger vernietigen, met zooveel moeite en zorgen vereenigd om hem het gezag te betwisten. Deze beide achtereenvolgende gebeurtenissen hebben een groot gewigt. De eene is de voltooiing van de andere, en zij zullen, in de ogen van de uit den aard der zaak zoo fatalistische volken van het Oosten, zich ongetwijfeld voordoen als de eendelige bekrachtiging van de vorderingen des Pacha's, en als de aanspraak der godheid zelve.

« Voegen wij daarbij, dat Mehemed-Ali den schijn van gematigdheid aan zijnen kant heeft weten te stellen. Men heeft zijne brieven aan Ibrahim gelezen; men heeft gezien, met welke zorg hij hem aanbeveelt, om niet het initiatief van den aanval te nemen; men heeft gezien met welken spoed hij de Fransche bemiddeling heeft aangenomen; men heeft eindelijk gezien, dat, toen hij aan Ibrahim het bevel tot den aanval gaf, het Turksche leger reeds de vijandelikheden was begonnen met het ingemen van verschillende plaatsen. Deze gematigdheid, men moet het erkennen, vermeerderd nog het schitterende van zijne overwinning.

« Wat Mahmoud betreft, hij is te stade gestorven. Zijne laatste bliken zullen ten minste niet in wanorde hebben zien vlugten het leger, dat hij zich beijverd had zamen te stellen, te voorzien en voor te bereiden tot de zege. Hij heeft in zijn graf de hoop kunnen dragen van een naderend voordeel. Hij heeft zich kunnen verbeelden, dat zijn zoon, erfgenaam van zijnen diepen haat tegen den Pacha, de vrucht zoude inoogsten van al zijne opofferingen, om zich de overwinning te verzekeren. Zoo de wetenschap der geneesheeren er in geslaagd was zijn leven nog met eenige dagen te verlengen, men zoude hem eene onvruchtbare en treurige dienst bewezen hebben. Hij zoude waarschijnlijk op het berigt dezer nederlaag zijn bezweken, en zijn sterfuur, zoo vol begoochelingen, ware dan een uur van wanhoop geworden.

« Ongelakken van allerlei aard schijnen zich in Turkijë vereenigd te hebben. Men heeft de nieuwe regering met eene vreedzame verzoening willen aanvangen, door aan Hafiz-Pacha het bevel tot staking der vijandelikheden toe te zenden. Doch Turkijë zal zich niet eens op deze plotselinge gematigdheid kunnen beroemen. Op het oogenblik, dat hetzelfde aldus in eene innelijke schikking scheen te berusten, was het reeds niet meer in staat om op eenen voet van gelijkheid met zijnen vijand te onderhandelen.

« Zullen de vorderingen van dien vijand alsmo toenemen? Zal Mehemed-Ali verlangen, dat deze nieuwe overwinning hem ook eene nieuwe overwinning aanbrengt? Van den anderen kant, zal de Porte er geen prijs op stellen deze bloedige nederlaag te vergelden? Zal zij niet bij Rusland aandrigen op het *casus foederis* van het traktaat van Unklar Skelssi? Zal Rusland zelf deze gelegenheid niet aangrijpen, om werkzaam tusschen beiden te treden in eene worsteling, die hetzelfde sinds lang met eenen arends-blik gadeslaat, en voor welke zij soldaten en schepen overreed heeft? — Deze

MENGEWERK.

DE HEIDELBERGSCHÉ STUDENT.

In den aanvang van Julij 1818, bezocht ik voor het eerst het schoone Heidelberg, en beklom den berg, buiten deze stad gelegen, vanwaar het oog twee kronkelende stroomen, den Rijn en den Neckar, zich als op eene landkaart ziet ontrollen; terwijl de vermaarde Heidelbergsehe ruïne zich wrotsch en bevallig langs de helling verheft, en de stad bestrijkt. Een storm van gedachten overviel mij, terwijl ik op zekeren schoonen avond dit heerlijk tooneel aanstaarde. Geen windje rimpelde de oppervlakte van het doorschijnende water, waarin de kerkgebouwen en huizen van het zoo rijk gezegend Heidelberg zich spiegelden. Het Neckar-Thal lag voor mij, en wroog zich in duizend kronkelingen, zoo aanlokkelijk voor den wandelaar, die bij elke schrede door nieuwe schoonheden verrast wordt, even als een minnaar, die gedurig nieuwe bekoorlijkheden in het voorwerp zijner keuze ontwaart.

Reeds had ik enen geruimen tijd in stille overdenkingen doorgebracht, toen ik, eensklaps omziende, enen jongeling gewaar werd, die mijne bewondering met een innig genoegen aanzag. Op den eersten aanblik herkende ik in hem een Duitschen student, alhoewel zijn voorkomen en kleeddragt gezinsins die woestheid aanduidden, welke toen onder de studenten in zwang was; maar zijn gelaat en houding verrieden eene onafhankelijkheid, die mij daaromtrent geen twijfel overliet. Het vuur van een verheven genie straalde uit zijne oogen; zijn gelaat was edel, zacht en innemend. Zonderling is het, maar waar, dat sommige menschen ons op het eerste gezigt eene aan dweepzucht grenzende vriendschap inboezemen; en wij van deze alles kunnen verdragen, en ons de grootste opofferingen en groosten om hunne genegenheid te winnen. Dit gevoelde ik voor den Heidelbergischen student, en deze aandoening scheen wederkeerig te zijn; want nooit zal ik de onwonderbaarlijke uitdrukking zijner op mij gevestigde blikken vergeten. Ik herinner mij niet meer, wie van ons beiden den ander het eerst heeft aangesproken; het ware ons onmogelijk geweest niet in

gesprek te komen; want, even als de liefde, heeft de vriendschap hare plotselinge, en, als ware het, goddelijke aantrekkingskracht, waardoor, even als het ijzer door den magneet, het eene hart tot het andere getrokken wordt.

Ons gesprek liep over verheven onderwerpen, waarin de ziel zich verdiepende, de vlugt der uren niet gewaar wordt, en zich aan hare aardsehe beoijen voor eenen tijd geheel ontrukkt. Met weemoed stel ik mij nog voor de krachtige en overredende taal des jongelings, zijne overdeden, maar opregte godsdienstige begrippen, zijne belangrijke verhalen over den veldtocht van 1813, welken hij had bijgewoond, en waarin hij aan zijne zijde den onsterfelijken held en zanger KÖRNER had zien vallen. O! hoe dikwerf had hij in zijne geestdrift zuik enen roemrijken dood bemijld! De zaak des vaderlands was zoo edel, dat hij dweepende betreurde van daarvoor niet gevallen te zijn, opdat zijn naam door de erkentelijkheid des Duitschen volks mogt worden vereeuwigd!

Toen hij zweeg, was het, of ik uit enen heerlijken droom ontwaakte; wij hadden den loop des tijds niet bemerkt, en het was geheel donker, voor dat wij de stad bereikten.

Zonder afspraak kwamen wij elken avond op den berg bijeen, en steeds werden onze gesprekken levendiger en belangrijker. Mijn jonge vriend werd in alles door zijne geestdrift beheerscht; altijd was hij een wegslepend dichter, en legde eene schitterende verbeelding hare schatten voor hem open. Hij was een dweeper, ja, maar aan weinigen is het gegeven, om alzoo te dweepen. RUDOLF ERNSFELD, aldus werd de jongeling geheeten, had in zijnen kindschen leeftijd reeds beide ouders verloren, en bevond zich op de Heidelbergsehe Hoogeschool, toen de oorlog der onafhankelijkheid in 1813 uitbarste, en de Duitsche jongelingschap van alle oorden zamenstroomde, om het vaderland van het gehate Fransche juk te helpen verlossen. Met verrukking had hij zich aan hare zijde geschaard, en dien reuzenstrijd medegestreden, waar NAPOLEON'S heirhenden niet langer de elementen van hare nederlagen konden beschuldigen; door moed en vaderlandsliefde werden de veroveraars van Europa vernietigd, en de Fransche euvelmoed, die geesl der maatschappij gedurende vijf-en-twintig jaren, werd eindelijk tot zwijgen gebracht.

Na den trede van 1814 had RUDOLF zijne studien hervat, maar nu wer-

den de Duitsche Hoogescholen met die verderfelijke leer vergiftigd, welke in onze dagen nog niet heeft opgehouden velen te verblinden en te bedwelmen. Jongelingen, de rust ongewoon, haakten naar eene verandering, en begeerden in schijn grondwettige instellingen, die de smeslende zaden des oproers in onderscheidene gedeelten van Europa den vorsten verboden aan hunne onderdanen te schenken. Deze grondwettige instellingen waren slechts de eerste schrede, om tot de uitvoering van een onmogelijk en hersenschimmig plan, de eenheid van Duitschland, te geraken. Geheime genootschappen werden van alle kanten opgericht, waar eene revolutionaire propaganda hare zendingen met den dolk van het fanatisme wafende. SAND, de beruchte moordenaar van KOTZBEE, studeerde toen te Heidelberg, en had door zijne krachtige en overredende welsprekendheid vele jongelingen overgehaald, om hem op het dwaalspoor te volgen. Onder deze behoorde RUDOLF ERNSFELD, wiens geestdrift steeds nieuw voedsel behoefde, en gelijk eene woedende vlam zijn geluk verteerde.

« Onzinnige jongeling!» riep ik hem toe, met eene rusteloos vermanende stem, « doe toch de oogen open, en zie, in welken afgrond gij u nederstoot. Gij bemint een bekoorlijk meisje, en wordt van haar weder bemind; gij zijt met uitstekende hoedanigheden en bekwaamheden begaafd; de schitterendste toekomst lacht u toe. Verniet toch uw eigen geluk niet, door de hand te leenen aan onuitvoerlijke plannen, die uwen ondergang zullen bewerken; terwijl zij, wel verre van uw vaderland enig nut aan te brengen, hetzelve in rouw zullen dampelen, deszelfs rust voor jaren verstoren, en allen vooruitgang onmogelijk maken.»

« Neen!» antwoordde RUDOLF, «oordeel beter over de toekomst, die Duitschland verbeidt. Wat is het leven van eenige weinigen zijner zonen, vergeleken bij het heil, dat eene staatkundige wedergeboorte zal aanbrengen? Dan vallen alle banden; dan heerscht de vrijheid alleen!

Ik vergeelde mijnen vriend naar *Ulm*, alwaar hij eenigen tijd bij eenen oom ging doorbrengen. Daar leerde ik zijne schoone en beminnelijke MARIA kennen, welke zoo vaak door hare liefkozingen de sombere nevelen van zijn voorhoofd wist te verdrijven; want zij had zijne heillooze inzichten doorgrond, en trachtte hem op allerlei wijzen te overreden, deze te later varen. Het engelachtig meisje had op hem zulk enen invloed, dat zijne partijzucht eindelijk bedaarde, en ik de hoop vatte, hem eenen heilz-

gewichtige vragen verslouten wij ons niet met eene pennestreek op te lossen; maar wij hebben dezelve moeten overwerpen, omdat zij natuurlijk uit den gewonordigen toestand van het Oosten voortvloeijen.»

— Omtrent de gevolgen, welke de jongste nederlaag der Turksche troepen en de dood van Mahmoud voor den inwendigen toestand van het Ottomaanische rijk zouden kunnen hebben, leest men in den *Temps* een artikel, waaraan het volgende is ontleend:

« Een groot gevaar voor Turkije, en waartegen de Engelsch-Fransche diplomatie niets vermag, is de opstand van de onderscheidene deelen des rijks. Men heeft reeds gesproken van pogingen tot beroering door Mehemed-Ali in Epius, Thessalië en Macedonië ondernomen. Van eenen anderen kant zijn ook in het, wel is waar, weinig belangrijke Cyprus eenige bewegingen voorgevallen. Maar de Aziatische provinciën, zoo afgemat door veranderingen en onderdrukkingen van allerlei aard, moeten ernstiger bezorgdheid inboezemen, omdat de moeijelijker te bevredigen zijn, vooral na eene nederlaag, die het land zonder de betengeling van een regelmatig leger laat, en na den dood des Sultans, waardoor het gezag onzeker is geworden. Intusschen men behoort niet uit het oog te verliezen, dat de nederlaag van Hafiz-Pacha eer een zedelijk nadeel is, dan wel eene werkelijke magtsverzwakking. Hij heeft slechts in de waagschaal kunnen stellen de krijgsmagt, waarover hij bevel voert, en die op 35,000 man begroot wordt. Al de andere strijdkrachten der onderscheidene pachalikken zijn in haar geheel geheven. Het bevel tot staking zal nog tijdig genoeg ontvangen zijn, om al deze beginselen van magt ter dienste van het gouvernement des jeugdigen Sultans te houden. Het leger te Koniah is altijd een eerbiedwaardig hulpmiddel, en zoo de Europeesche diplomatie aan Abdul-Medschid en zijnen Divan eene heilzame richting weet te geven, zal het niet zoo onmogelijk zijn, om op eene duurzame wijze te verbinden de schijnbaar met elkander strijdige elementen van het Ottomaanische rijk.»

— In de gewone correspondentie leest men een artikel, dat veeltigt bevestiging behoeft, en waaruit zoude moeten blijken, dat Lodewijk Philips, die gaarne een bondgenootschap met Rusland zoude willen tot stand brengen, dezer dagen aanzekken heeft gedaan bij de in de diplomatische wereld bekende hertogin van Dino, die, uit hoofde van hare geboorte en van hare betrekkingen met Rusland, Z. M. daartoe het best konde dienen, om eene reis naar St. Petersburg te doen, ten einde eene toenadering tusschen de beide kabinetten te bewerken. De hertogin zoude geantwoord hebben, zich met eene dergelijke zending niet te kunnen belasten, dewijl de dagbladen, bij het aankondigen van haar vertrek naar de Russische hoofdstad, niet nalaten zouden, daaraan een staatkundig doel toe te schrijven; hetgeen voldoende zoude zijn, om hare bemoeijingen te doen mislukken. De Koning evenwel op de zaak blijvende aandringen, zoude de hertogin eene eerste schriftelijke poging beproefd hebben bij de grootvorstin Augusta van Rusland, met welke prinses zij vriendschapsbetrekkingen onderhoudt, waarop zij het antwoord zoude verkregen hebben, dat de Keizer eenen zoo onoverwinnelijken afkeer had van den Koning der Franschen, dat niets hem tot andere gevoelens zoude kunnen brengen. Dien ten gevolge moet dan ook de hertogin van Dino geheel geweigerd hebben, zich met de haas opgedragen zending te belasten.

— Ten aanzien van het Duitsche Tolverbond, in verband met het vertrek uit Londen naar Berlijn van den bekenden Dr. Bowring, bevat de *National* een artikel, waarin het volgende voorkomt:

« Het Duitsche Tolverbond strekt tot niets minder, dan om den industriëlen voorrang (?) van Frankrijk op het Vasteland te vernietigen, even als dit reeds geschied is met ons militair en staatkundig overwigt. Het is eene wezenlijke blokkade, gerigt eensdeels tegen onze voortbrengselen, anderdeels tegen onze havens. Pruisen stelt zich niet tevreden, om, naar vermogen, den invoer in Duitschland van onze boeken en dagbladen te beletten, maar het poogt ook onze koopwaren daaruit te verbannen. Het berooft onze provinciën en onze zeehavens van de voordeelen der geographische ligging, door de Voorzienigheid zelve toegekend.

« Sinds de toetreding van de Nederlanden tot het Duitsche Verbond valt er niet meer aan te twifelen, dat deze anti-Fransche combinatie snel naar haar doel reikt. De Rijn is bestemd om de groote commerciële slagader van Zuidelijk Duitschland te worden. De Nederlanden zullen daarvan het ontworpen zijn. Onze diplomatie heeft zelfs de goedgehoed om door den domein afstand van Luxemburg en Luudwig de Fransche bondgenootschapsverhouding zoodanig onze grenzen te doen naderen, en tevens met evenveel lafhartigheid als kortzigtigheid België in zoodanig treurigen toestand te verplaatsen, dat zij aan hetzelfde er bijkans eene wet van gemaakt heeft, om zich bij de Pruisische zamenzwering (!!) te voegen, om zelf niet te worden geblokkeerd in zijne uitgebreide industriële inrigtingen, en in zijne ijzeren spoorwegen, met zijne havens en kanalen. De berandslagingen der Belgische Kamers en drukpers bewijzen genoeg, hoevele voorstanders de Duitsche tol-vereeniging reeds telt in het land, dat tweemaal door onze legers is getrod geworden.

« Zullen onze bewindlieden zonder hinderpalen zich laten verwezenlijken ontwerpen, waarvan de uitkomst zoude zijn het oprigten van eenen anderen Chineschen muur rondom Frankrijk? En evenwel de omstandigheden zouden niet ongunstig zijn om eene breuk te bewerken in dat Germaansche verbond, oecindig minder sterk, dan de organen van de Berlijner staatkunde dit wel beheren. De Nederlandsehe toetreding zelve is de oorzaak en de gelegenheid geweest van zeer levendige vertoogen, van den kant van onderscheidene Zuid-Duitsche staten, die er weinig op gesteld zijn, de ontwikkeling van hunnen landbouw en van hunne nijverheid aan de koloniale stelsels der Nederlanden te zien opofferen. In Wurtemberg en in de Saksen, in Beijeren, in Baden en elders zonde het suikerkriet en de Inlandsche suiker zeer wel in eenen strijd kunnen ontaarden van gouvernement tot gouvernement, even als zij bij ons bestaat van landbouwende provincie tot zee-provincie. Men kent overigens den weersin, waarmede onderscheidene kleine Staten zijn getreden in de staatkundige en mercantiele onderneming (!) van het Peckijner kabinet. Eenige vorsten hebben zich daarvan niet minder afkeerig dan hunne volken betoond. Oostenrijk heeft geweigerd daartoe zijn toestemming te geven, en zelfs den geest van verschil en tegenstand zoo ver gedreven, om zich met Groot-Brittannië door een formeel handeltraactaat te vereenigen. In deze en andere omstandigheden, te veel om op te sommen,

zouden Fransche staatsmannen ongetwijfeld middelen kunnen vinden, om, zoo niet te verbreken, ten minste te verzwakken de vrij onnatuurlijke (?) banden van de Duitsche tolvereeniging. (!)

BAYONNE 19 Julij. Betrekkelijk het gevecht, hetwelk den 15 dezer in La Solana heeft plaats gehad, leest men in eenen brief, door een' Carlitz uit Aranzitz geschreven, onder dagteekening van den 16 dezer, de navolgende bijzonderheden: — Wij hadden sedert langen tijd reeds verwacht, dat de Christino's het dorp Allo zouden aanvallen en hetzelfde vernielen. Heden ochtend hebben zij hunne krijgsmagten met de Engelsche batterijen bijeengebracht, en eene beweging naar die richting gemaakt; doch door den moed en het beleid van het 2de bataillon en de vliegende kolonne; onder bevel van Don Alonzo (pastoor van Allo), die met de verdediging van het dorp belast was, werden de Christino's tot op de vlakten teruggedreven. Aldaar had, gedurende eenige uren, een hevig gevecht plaats, waarbij de beide partijen een aantal dooden en gekwetsten hebben achtergelaten. Eindelijk zijn de Christino's naar Les Arcos teruggetrokken. Bij den aanvang van het gevecht, werd de generaal Goni door eenen kogel aan de dij getroffen; hij werd dadelijk naar Estella gebracht. De wond is niet gevaarlijk.

— De heer Drouyn de Lhuys, zaakgelastigde van Frankrijk te Madrid, is heden alhier aangekomen, en zal morgen met de stoomboot *le Tonnerre* naar Santander vertrekken.

SPANJE.

MADRID 14 Julij. Men zegt, dat er een hevig gevecht in de nabijheid van Alcora, tusschen de divisie van Cuenca, onder bevel van den generaal Francisco Narvaez, en de Carlisten onder dat van Forcadell, heeft plaats gehad, waarbij de laatsten genoodzaakt werden, het slagveld te verlaten, na een aanzienlijk verlies aan dooden en gekwetsten te hebben geleden.

Men verneemt niets naders uit Katalonië; de generaal Valdes bevindt zich te Manresa; men denkt, dat hij zich naar Barcelona zal begeven. De tijding, dat de graaf d'España eene nederlaag zou geleden hebben, heeft zich niet bevestigd.

PORTUGAL.

LISABON 15 Julij. Het ontwerp van wet, waarbij het gouvernement gemagtigd wordt eene leening van 1,400 conto's de reis aan te gaan, is ook bij den Senaat aangenomen en door H. M. de Koningin goedgekeurd. Reeds is de negotiatie vrij ver gevorderd. De gelden zullen gedeeltelijk door de banken, gedeeltelijk door een klein getal welbekende kapitalisten worden verstrekt.

Het comité van Financiën heeft deszelfs rapport, over het voorstel van het gouvernement, met betrekking tot de betaling der interesten van de buitenlandsche schuld, uitgebracht; en bijaldien de gezindheid van de meerderheid der Kamer blijft, zoo als zij thans is, zal het gezegde voorstel zeker worden aangenomen.

ENGLAND.

LONDEN 22 Julij. De rust is te Birmingham hersteld, en de rustverstoorders zijn gestreng gevonnd. Naar gelang van hunne misdrijven, zijn zij van 7 tot 15 jaren deportatie veroordeeld. Zij, die voor 15 jaren zullen geporteeerd worden, hebben de agenten van politie dolksteken toegebracht. Volgens gisteren van Birmingham ontvangen berichten, hielden de arrestatiën in die stad aan; er waren nog verschillende Chartisten en andere personen in de gevangenis gebracht. Alle pogingen der Chartisten, om de Ieren, die zich in die stad, ten getale van 10,000, bevinden, met hen gemeene zaak te doen maken, waren vruchteloos.

Van den anderen kant leest men in den *Standard*: — Woensdag, Vrijdag en Zaterdag II., hebben de Chartisten te Birmingham in hunne sectiën bijeenkomsten gehouden. Men vreesd voor nieuwe ongeregelheden in de eerste dagen der aanstaande week. De Chartisten hebben besloten zich niet tegen de gewapende tragt te verzetten, maar zich van ligte rijtuigen te voorzien, ten einde naar alle rigtingen de vlugt te kunnen nemen.

— Men meldt uit Rio-Janeiro, dd. 17 Mei: Het medegeelde wegens eene schikking tusschen Frankrijk en Buenos-Ayres wordt in de laatste berichten uit Rio de la Plata tegengesproken. De generaal Rosas, president der republiek, is door de op Peru en Bolivia behaalde overwinningen zoo opgeblazen, dat hij, wel verre van iets aan de Franschen te willen betalen, twee miljoen schadevergoeding van Frankrijk eischt, voor het nadeel, hetwelk de handel van Buenos-Ayres door de onwettige blokkade van de Franschen heeft geleden.

— De jongste uit Canada ontvangen tijdingen hebben weder de vrees voor nieuwe onlusten aldaar opgewekt. De *Chronicle* heeft eenen brief medegeleed van iemand te New-York, die juist van een reize langs de grenzen van Canada was teruggekeerd. Deze brief luidt aldus:

« De generaal Scott bevond zich te Oswego. Naar ik veronderstel, is hij orderrigt van hetgeen er gebeuren zal, en zal trachten hetzelfde te verhinderen; maar ik twijfel, of het hem wel gelukken zal. De 4 Julij is een dag, op welken de autoriteiten geene magt hebben. Het volk komt alsdan van wapenen voorzien bijeen, en ik vermoed, dat langs de geheele grens en vooral te Detroit, militaire feesten zullen gehouden worden. Men denkt, dat de geestdrift van dien dag voornamelijk aan de bevrijding van Canada zal zijn gewijd. De juist ontvangen dagbladen van Canada, spreken alle op grond van bekende daadzaken, van de toebereidselen tot eene invasie.»

DUI TSCHLAND.

WEENEN 18 Julij. Alhier ter beurze verspreid zich het gerucht, dat Rusland een observatie-leger op de Turksche grenzen bij elkander trekt. Ook wil men weten, dat de Kapudan-Pacha de partij van Mehemed-Ali zoude hebben gekozen. Deze beide geruchten vorderen echter nadere bevestiging.

Van den anderen kant beweert men nog, dat de Iman van Sana zich naar Alexandrië begeven heeft, niet zoo als vroeger gemeld is, om de hulp van Egypte in te roepen tegen de Engelschen, maar om het bezit van dit bloeiende gedeelte van Zuid-Arabië aan den Onder Koning aan te bieden. De vermeestering van Aden door Engeland schijnt de aanleiding te zijn van de onderwerping van den bedoelden Iman, die liever aan eenen geloofsgenoot

en zeide: Tracht niet mij eene hoop te doen opvatten, die zich niet zal verwezenlijken. Ik zal ter dood veroordeeld worden; ik heb het verliend, want ik heb mijnen evenmensch, die slechts zijnen pligt vervulde, van het leven beroofd. Zoodra was dit noodlottig schot niet gevallen, of ik gevoelde de uitgestrektheid mijner misdaad. Ik ben tegen de wetten in opstand gekomen, ik heb onschuldig bloed vergoten; derhalve moet ik sterven, en zal mijn lot ondergaan, als de voldoening eener schuld, welke de beleedigde maatschappij geregtigd is van mij te vorderen. Ik zocht hem van dit denkbeeld te doen terugkomen, en zeide, dat de Koning hem gewis uit hoofde zijner jeugd gratie zou verlenen. Hij schudde stilzwijgend het hoofd, en sprak nogmaals over het berouw, dat hij gevoelde, van immer aan verderfelijke theoriën het oor te hebben geleend. Deze, sprak hij met eenige drift, deze hebben mijn geluk voor eeuwig vernietigd! O, mijne MARIA! hoe hartverscheurend is voor mij het denkbeeld, dat gij nu nog in de volstrekte onbewustheid van mijn lot, mijne brieven met eenen zaligen glimlach herleest, en van eene liefde dweept, die slechts in den Hemel zal bekrond worden!

Weinige dagen daarna werd de ongelukkige REDOLF teregtgesteld, en den zelden dag werd het verwachte doodvonnis uitgesproken. Zijne kalme gedurende de debatten, zijne bekentenis met achterlating van alle verdediging, zijne edele houding, alles maakte op de vergadering eenen diepen indruk. Maar de wet was onverbiddelijk, en eischte de doodstraf; de regters, slaven van de wet, moesten gehoorzamen.

Mijn vriend had verlangd, dat ik zijne MARIA niet zou schrijven. Bespaar haar het schouwspel van mijnen dood, sprak hij; bespaar mij het schouwspel harer schrikkelijke wanhoop. Zij zou hier komen, indien zij het minste vermoedde, en deze ontmoeting zou mijn hart van een rijten, en mij alle kracht bevoemen, om den dood moedig te ondergaan. Wanneer gij haar weder zien zult, sprak hij met eene afgebroken stem, eene zijner hairlokken afsnijpende, geef haar dit tot aandenken van mij... welligt... zal... MARIA... hierop nu en dan een oog laten vallen. O mijn vriend! voor MARIA en voor u had ik zoo gaarne willen leven!

De rouwvolle dag brak aan. De eenige genade, die mijn rampzalige vriend had verworven, was om met den kogel gestraft te worden, in plaats van door de hand van den scherpregter te sterren. Ik had den dood

dan aan Europeesch gezag wil gehoorzamen, zich tevreden stellende met zijne geestelijke waardigheid en eene jaarwedde.

BERLIN 21 Julij. Men zegt, dat het kapittel van Posen en Gnesen aan Z. M. den Koning een verzoek heeft ingediend, ten einde aan den aartsbisschop van Dunin te veroorloven, naar zijn bisdom te mogen terugkeeren.

— Volgens de jongste berichten uit Polen, zoude het de bedoeling zijn van het Russische Kabinet om nieuwe onderhandelingen met de Pruisische regering aan te knooopen, ten einde een nieuw handelverdrag tot stand te brengen, waarbij de belangen van de wederzijdsche partijen op eene billijke wijze zullen behartigd worden.

De zamentrekking van Russische troepen bij Borodino schijnt volstrekt met geene oorlogszuchtige bedoelingen te geschieden, maar alleen te moeten strekken, om meereeren luister bij te zetten aan de inwijding van het gedenkteecken aan den veldslag van Borodino, alwaar den 7 Sept. 1812 aan de magt van den Franschen Keizer de eerste slag werd toegebracht, bij zijn indringen in het Russische Rijk.

FRANKFORT 22 Julij. In den loop van den zomer ziet men alhier de komst van Z. M. den Koning van Hannover te gemoet. Men zegt, dat te Homburg en Rupenheim een familie-congres van de leden der koninklijk-Engelsche familie zal plaats hebben, waarmede de komst alhier van Koning Ernst in verband zoude staan.

Part. Corresp. FRANKFORT 22 Julij. Naar wij vernemen, is de gezant Hanze steden bij de Bondsvergadering, de heer Syndicus Syrekking uit Hamburg, van hier naar Bruckenaar vertrokken, ten einde bij Z. M. den Koning van Beijeren, welke zich in die badplaats bevindt, zijne opwachting te maken.

Volgens de jongste berichten uit Pesh van den 13 dezer, is het meer dan waarschijnlijk, dat de Oostenrijksche regering tot het ontbinden van den rijksdag zal moeten overgaan. De tweede tafel, (de kamer der afgevaardigden), wil de koninklijke voorstellen volstrekt niet in overweging nemen, ten zij de regering vooraf de keuze van den graaf Raday, die met eene fiscaal aanklagte is bezwaard, voor geldig verklaart, en de vonnissen van verschillende hooge geregtshoven tegen onderscheidene overtuigde staatsmisdadigers cassere. De aartsbischop Palatijn zag zich dus, als president van den rijksdag, genoodzaakt denzelven te schorsen. Het zou voor Hongarije zeer ongelukkig zijn, wanneer de tegenwoordige rijksdag geene resultaten opleverde.

TURKIJE.

KONSTANTINOPEL 3 Julij. Gisteren moet Nuri-Effendi, minister van Buitenlandsche zaken alhier, aan het corps diplomatique eene officiële mededeeling gedaan hebben, waarin de staatkunde wordt blootgelegd, waarnaar de nieuwe regering voornemens is te handelen. Met andere woorden, is daarbij te kennen gegeven, dat er bij den Divan en al de ministers der Porte niet het minste verschil bestond, nopens den verdere gang des staatsbestuurs, zoo in de binnen- als buitenlandsche aangelegenheden, en daarbij zullen voorzitten diezelfde beginselen van hervorming, gematigdheid en vrede, die den overleden Sultan hebben gekenmerkt. Voorts is ook door Nuri-Effendi verklaard, dat de Porte bereid was zich te leenen tot eene definitieve schikking met Egypte. Dien ten gevolge heeft er heden eene bijeenkomst der Europeesche gezanten op het paleis van de Porte plaats gehad, waarin zij hunne bemiddeling hebben aangeboden, welke, naar men weet, is aangenomen geworden.

STADSNIEUWS.

De harddraverij, die gisteren aan het huis *het Kalfje*, aan den Amstel-dijk, bij den kastelein G. J. Borghans, heeft plaats gehad, is zeer luisterrijk geweest, en tot bijzonder genoeven van alle de aanschouwers afgevoelen. Een twaalfstal harddravers hebben naar den prijs en de premie medegevoelen. De prijs is behaald door het zwart bles langstaart paard, behoorende aan den heer P. de Lange, van Westzamen, en bereiden door den pikeur A. Rood; de premie door het zwarte langstaart paard, genaamd *de Reus*, behoorende aan den heer J. Lautendorffer, bereiden door den pikeur Bokma.

Het weder, dat in den morgen geen aangenaam vooruitzicht gaf, heeft zich in den namiddag gunstig verbeterd; hetgeen mede heeft toegebracht, om een talrijk en fatsoenlijk publiek uit te looken, ter bijwoning dezer vaderlandsche liefhebberij; zoodat wij mogen hopen, dat de ondernemer daardoor aangemoedigd zal zijn, om het publiek meermaalen op eene dergelijke aangename wijze te verrassen.

Gedurende de harddraverij heeft een welbezet orkest zich bij afwisseling doen hooren.

Heden namiddag ten 2 ure is van de scheepstimmerwerf *de Haan*, in de Bikkerstraat, door den scheepbouwmeester J. R. Boelen, met het beste gevolg te water gelaten het Fregatschip *Doctrina et Amicitia*, groot 450 lasten, gebouwd voor rekening van de heeren A. L. van Haryen en Zoon, zullende geroerd worden door Kapt. J. D. Dietz, en bestemd voor de vaart naar Oost-Indiën.

De Criminele Regthank, in Holland, heeft op den 25 Julij Pieter Paanw schuldig verklaard aan diefstal van veer uit de weide, en hem dienvolgens veroordeeld tot zeven jaren confinement in een tuchthuis, met de kosten, na alvorens op een schavot, binnen de stad Hoorn, met roeden te zijn gegeeseld.

Aangekomen en gelogeed, in de *Nieuwe Stads-Herberg*, aan het Y: Baron du Tour van Bellinchove, lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, en Baron van Pallandt, president van het Provinciaal Geregtshof van Overijssel.

In het *Rondeel*, Doelenstraat, de heeren J. D. Peters, majoor bij het O. I. leger; J. H. Spiering, oud procureur-generaal, advocaat-fiscaal in Nederl. Indië; J. H. Spiering Jr., raad van justitie, komende van Batavia; G. A. Pool, schout bij nacht, komende van Arnhem; en J. Clarisse, hoogleraar te Leyden, komende van Utrecht.

In den *Doelen*, Singel, Baron van Tautphous, komende van Londen.

mer weg te zien inslaan. Maar nauwelijks waren wij in *Heidelberg* terug, of zijne gevaarlijke vrienden overtuigden hem, dat hij zich met eene eeuwige schande zou bedekken, indien hij hunne zaak verliet. Van toen af achtte ik hem verloren, en hij toonde zich verstoord, wanneer ik hem het verkeerde zijner handelwijze onder het oog bragt.

Hij werd door zijne mede-studenten met eene zending naar *Jena* belast, om, door eene nauwer vereeniging tusschen de beide hoegescholen, gezamenlijk het *grootte doel* te bereiken. Ik volgde hem derwaarts, want ik wilde hem, zoo mogelijk, voor de schrikkelijke gevolgen van zulk eenen stap beveiligen.

Sedert eenigen tijd hielden alle Duitsche vorsten de oogen gevestigd op de woelingen der studerende jeugd, welke de maatschappij met eenen algeheelen ommekeer bedreigden. Alle pogingen werden in het werk gesteld, om de geheime gevechten uit te roeien, en den overtreders van de daartegen bepaalde wetten werden de zwaarste straffen oplegd. Menigen werd ten eeuwigden dage van alle staatsbedieningen uitgesloten, of betreurde zijne dwaling in eenen kerker, die zich nimmer weder voor hem opende.

Intusschen tartte REDOLF het gevaar, en woonde vele geheime zittingen bij, alwaar men de dolzinnigste plannen in omvraag bragt. Te vergeefs gaf ik hem menige waarschuwing; hij snelde zijn noodlot blindelings te gemoet.

Op zekeren morgen nam ik een dagblad in handen, en las met schrik, dat den vorigen nacht in een verdacht huis talrijke arrestatiën waren bewerkstelligd. De gewapende magt was dit huis binnengerukt, en had de aldaar vergaderde studenten gesommeerd haar te volgen. Hierop had een bunner, REDOLF EHRENFELD geheeten, door wanhoop verbitteerd, eene pistool uit den gordel halende, op den officier losgebrand, onder den uitroep van: sterf, handlangers der dwinglandij! De officier was dood ter arde gestort, waarna een hevig gevecht volgde; hetwelk met de gevangenneming van al de jongelieden geëindigd was.

Het dagblad viel mij uit de hand. In mijne verbazing bleef ik eerst bewegingloos zitten; plotseling stond ik in de hevigste ontroering op, om mijnen vriend in de gevangenis te bezoeken.

Ik vond hem kalm en gelaten. Zoodra hij mij zag drukte hij mij de hand

om den pligt der vriendschap tot het einde te vervullen, en hem ter strafplaatse te vergezellen. Mijne oogen waren als met eenen nevel bedekt; ik hoorde de gonzende menigte niet, welke zich daarheen spoedde om den onbegrijpelijken wellust te genieten van een' mensch te zien sterven. O! wanneer men deze walgelijke nieuwsgierigheid ziet, is men geneigd een menschenhater te worden, en acht men de vergelijking van ons ras met dat van den tijger geene overdreven delectatie!

Mijn edele vriend zelf moest mij opbeuren; gedurende de schrikwekkende toebereidselen, wendde ik mijne blikken af, en weende, zoo als ik nog nimmer geweest had. Eene sombere stille heerschte, alleen door het kletteren der geweren, en het barseh commando afgebroken. Al mijne leden sidderden, en de voorbode des doods, het verschrikkelijk teeken werd verwacht, toen eene jonge en schoone vrouw, met loshangende haren, een wit papier in de hand houdende, met wanhopige inspanning door de menigte heen drong, en den stervende om den hals viel. Het was MARIA: de vreeslijkste waanzin stond in hare oogen uitgedrukt. Hij heeft genade! riep zij, het wit papier zinneloos zwaaijende, mijn REDOLF... ja... gij zijt vrij... volg mij, geliefde... ik heb den Koning gesproken... mij was barmhartig... en waar ben ik? het is mij of ik dazelig word van vreugde... Kom, mijn REDOLF, weg van hier. Op dit schouwspel verloor REDOLF al zijne moed. Hij snikte, omhelsde MARIA met eene schrikkelijke hevigheid, en riep uit: O mijn God! moest ik nog deze beproeving ondergaan! dat is te veel! Men rakte MARIA uit zijne armen; de veroordeelde knielde weder, en zijne gedachten waren alle bij God! Op hetzelfde oogenblik gaf de officier, van aandoening bevende, het noodlottig teeken. Toen gaf MARIA eenen akeligen gil, scheurde zich los, omvatte haren benemde met de ijzeren kracht der waanzinnigheid, en twee slagtoffers vleede te zamen, om te zamen in den Hemel op te staan.

Sedert dien tijd bezoek ik jaarlijks de ruïne van *Heidelberg*, en schep een treurig genoegen om in den avondstond de kronkelingen der beide stroomten te volgen. De ruïne is nog daar: maar mijn vriend is niet meer!

